

Středoškolská technika 2024

Setkání a prezentace prací středoškolských studentů na ČVUT

APLIKACE SPOTIFY

Běla Komendová

Gymnázium Zikmunda Wintra

náměstí Jana Žižky 186, 269 01 Rakovník

Anotace: Tato práce se zabývá službou a aplikací Spotify, poskytuje informace o jejím vzniku, funkcích, obsahu, umělcích i uživateli a zkoumá, jak fungují algoritmy této platformy. Cílem práce je shrnout a popsat službu Spotify, zkoumat, jak ji ovlivnila covidová pandemie, a zjistit, jak Spotify vnímají různé skupiny uživatelů.

Klíčová slova: Spotify, hudba, streamování, aplikace, uživatelé, umělci, skladby, playlisty, personalizace, algoritmy

Annotation: This work focuses on the service and application of Spotify, providing information about its inception, features, content, artists and users. It also examines the functioning of algorithms on this platform. The aim of this work is to summarize and describe the Spotify service, explore how it has been affected by the COVID-19 pandemic and to determine how various groups of people perceive Spotify.

Keywords: Spotify, music, streaming, application, users, artists, songs, playlists, personalization, algorithms

OBSAH

1 ÚVOD	4
2 VZNIK A VÝVOJ	5
2.1 Daniel Ek a Martin Lorentzon	6
3 UMĚLCI A TVŮRCI	8
4 ALGORITMUS	8
5 PŘEDPLATNÉ A CENY	10
5.1 Plány předplatného	13
5.2 Srovnání placené a neplacené verze Spotify	14
5.2.1 Neplacená verze	14
5.2.2 Placená verze	14
6 PLAYLISTY	15
7 PODCASTY	15
8 APLIKACE SPOTIFY	16
8.1 Srovnání mobilní a počítačové verze	16
8.2 Konkrétní funkce v mobilní aplikaci	17
9 KRITIKA SPOTIFY	18
10 DALŠÍ APLIKACE	19
10.1 Apple Music	19
10.2 YouTube Music	19
10.3 SoundCloud	19
10.4 Podcastové platformy	19
11 SPOTIFY V DOBĚ COVIDU	20
12 SPOTIFY WRAPPED	21
13 ZÁVĚR	23
ZDROJE:	24

1 ÚVOD

Spotify je dlouhodobě oblíbená platforma určená k digitálnímu streamování hudby a značně změnila způsob, jakým lidé hudbu konzumují. Od svého vydání rychle a stále nabírá na popularitě, hlavně díky své rozsáhlé hudební knihovně, inovativním algoritmům a uživatelsky příjemnému rozhraní. Uživatelé Spotify mají neomezený přístup k milionům skladeb, podcastů a dalšímu obsahu z celého světa, včetně audioknih. Spotify také poskytuje platformu pro umělce, kteří zde mají možnost propagovat svou hudbu a spojit se se svými fanoušky. Jakožto nejrozsáhlejší služba v tomto oboru má jedinečnou příležitost propojit málo známé, amatérské, opomíjené umělce a tvůrce s běžnými posluchači po celém světě. Celosvětově se Spotify dá považovat za nejpoužívanější službu svého druhu. Jaké jsou důvody takového úspěchu? Dříve byla s hudbou totiž spojována hlavně platforma Youtube. Je Spotify vhodnějším kandidátem pro dominující pozici na trhu a dokáže se dostatečně přizpůsobit rozmanitým požadavkům milionů uživatelů? Sama Spotify již několikátým rokem dennodenně a intenzivně využívám, což jen zvyšuje můj zájem o principy fungování této platformy. V rámci své práce rozebírám jednu z nejznámějších funkcí služby Spotify a také vliv pandemie koronaviru na poslechové návyky naší společnosti.

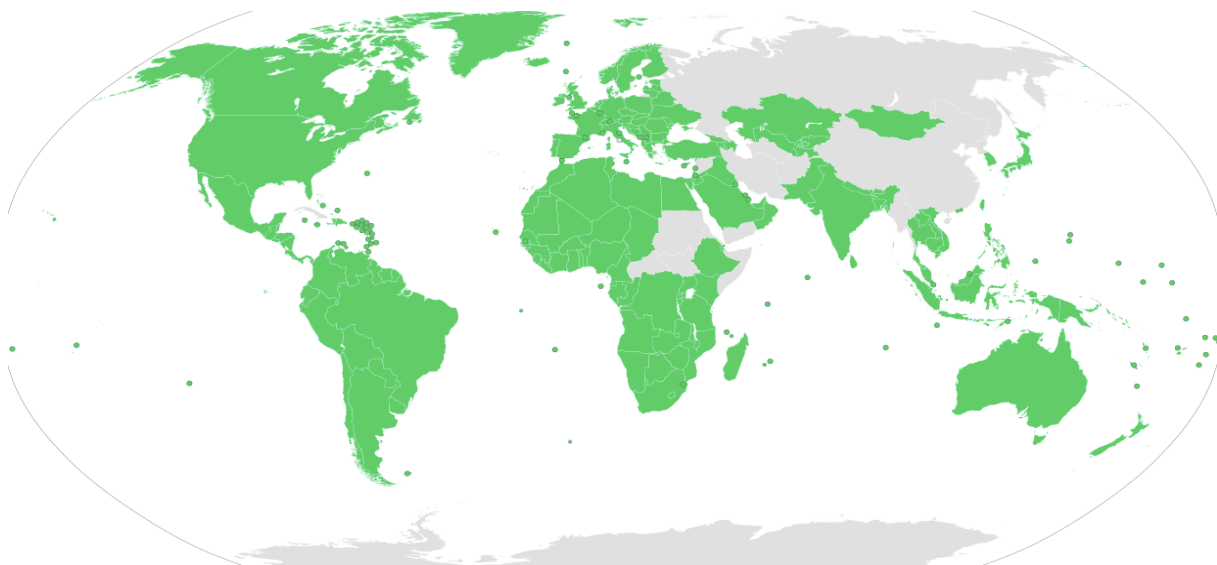
2 VZNIK A VÝVOJ

Služba vznikla ve Švédsku, odkud se postupně rozšířila do zbytku Evropy a po dalších kontinentech. V důsledku dalších expanzí během let 2020 a 2021, kdy vlivem covidové pandemie popularita rostla nejvíce, se služba stala dostupnou v téměř 180 zemích světa. Společnost Spotify Ltd. byla založena v dubnu 2006 ve švédském hlavním městě Stockholmu. Dva roky na to, 7. října 2008, vznikla i stejnojmenná služba. Spotify bylo založeno Švédy Danielelem Ekem a Martinem Lorentzonem za účelem řešení problému s častým a rozsáhlým hudebním pirátstvím, které ustoupilo až se zvyšující se popularitou streamovacích služeb.

Jediným způsobem, jak vyřešit piráctví, bylo vytvořit službu, která je lepší než piráctví a zároveň odměňuje hudební průmysl – to nám dalo Spotify.¹

Název Spotify je kombinací dvou slov: “spot” a “identify”. Spot v kontextu se Spotify znamená rychle či jednoduše něco (hudbu, playlist, umělce...) najít/zahlédnout, identify v tomto smyslu označuje schopnost blíže určit a rozhodnout se, co chce daný uživatel poslouchat. Zakladatelé tedy názvem reflektovali celý smysl vznikající platformy, kterým je poskytnout přístup k přehlednému a nenáročnému hledání, objevování a poslouchání hudby.

Aktuálně je služba dostupná ve 184 zemích. Spotify si ověří uživatelskou IP adresu a neposkytne své služby, pokud uživatel není v povolené zemi. Společnost zablokovala v roce 2022 své služby v Rusku, poté co Rusko napadlo Ukrajinu.

Mapa zemí, ve kterých je služba dostupná

Převzato z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Spotify#/media/Soubor:Availability_of_Spotify_in_the_World.svg

¹ Daniel EK Profile: ‘Spotify will be worth tens of billions’. The Telegraph. 17 February 2010. Online. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/mediatechnologyandtelecoms/media/7259509/Daniel-Ek-profile-Spotify-will-be-worth-tens-of-billions.html> [citováno 15-10-2023]

Spotify mimo jiné poskytuje klientský software pro Windows, Android, macOS i herní konzole PlayStation a Xbox. Společnost také nabízí chráněný protokol Spotify Connect, který uživatelům umožňuje hudbu poslouchat prostřednictvím celé řady systémů, čímž jsou myšleny například reproduktory, televize, auta nebo chytré hodinky.⁸

Služba převážně streamuje audio od vydavatelství Sony, EMI, Warner Music Group nebo Universal. V současné době využívá k přenosu audio záznamů ztrátový kodek Ogg Vorbis (kvalitou lepší než známý formát MP3). Základní datový tok nahrávek činí 160 kbit/s, platicím uživatelům poskytuje Spotify nahrávky ve vyšší kvalitě, a to 320 kbit/s. Knihovna Spotify obsahuje přes 100 milionů skladeb.⁹

Společnost se nepřestává soustředit na inovace a vývoj nových funkcí, jakými jsou podcasty, sdílení na sociálních sítích nebo seznamy skladeb generované umělou inteligencí, čímž upevňuje svou pozici v digitálním hudebním průmyslu.

Neustále pracujeme na tom, abychom vám přinášeli originální a exkluzivní obsah, vysoce personalizované prostředí a výkonné nástroje pro objevování. Naším posláním je odemknout potenciál lidské tvořivosti – tím, že poskytneme milionům kreativních umělců příležitost žít svým uměním a miliardám fanoušků příležitost si to užít a nechat se inspirovat.²

2.1 Daniel Ek a Martin Lorentzon

Oba spoluzakladatelé pocházejí ze Švédska a jsou dlouholetými přáteli. Daniel se narodil 21. února 1983 a Martin 1. dubna 1969, poprvé se setkali krátce po roce 2000 a Spotify založili v roce 2006. Již před jeho vznikem získali oba podnikatelské zkušenosti, ať už ze zakládání mnohých startupů, nebo investic v rámci technického oboru. Oba sdílejí zájem o technologie i hudbu, což společně s jejich přátelstvím vedlo ke vzniku a následnému úspěchu Spotify.

Daniel Ek začal s programováním a vytvářením webových stránek ve třinácti letech, v mládí byl bubeníkem v několika punkrockových kapelách a byl přijat na Královský technický institut, mezi jehož absolventy a vyučující patří hned několik držitelů Nobelovy ceny či významných vynálezců. Z univerzity ovšem odešel, aby se mohl více zaměřit na svou kariéru v oboru IT. Výnosy z předchozích projektů a zakázek mu umožnily nadále nepracovat, ovšem po několika měsících cítil potřebu začít s novým projektem, což vedlo ke vzniku Spotify. Ek a Lorentzon se údajně stali přáteli na základě zkušeností s depresemi a pocitu ztráty účelu a životního cíle, způsobených hlavně rychlým a neočekávaným zbohatnutím v mladých letech.

Martin Lorentzon je o něco starší, studoval na Vysoké škole ekonomické ve Stockholmu a v dobách před vznikem Spotify byl již uznávanou postavou ve švédském podnikatelském

² NEATE, Rupert. *About Spotify*. Online. 2023. Dostupné z: <https://newsroom.spotify.com/company-info/> [citováno 24-05-2023]

i technickém prostředí. V roce 2015 oznámil, že bude ze své funkce ve Spotify odstupovat, žádné bližší vyjádření firma nevydala a vedoucí pozici od té doby zastává Daniel.

Oba dva chtěli stvořit prostředek pro boj s piráctvím, který by zároveň byl přínosný jak pro umělce, tak pro posluchače. V roce 2016 společně napsali otevřený dopis švédské vládě, ve kterém oznamují, že Spotify bude nuceno přesunout své sídlo z této země, pokud nedojde ke změnám ve švédském právu týkajícím se bydlení, daní a vzdělávání. Daniel Ek tvrdil, že vysoké daně na akcie tvoří překážku pro práci ve startupech, protože znemožňují jejich konkurenci s většími společnostmi.

Za zmínku také stojí jejich netradiční hlavní kancelář v centru Stockholmu, která se svým designem i prvky snaží úspěšně odlišit od prostředí běžné korporátní kanceláře. Pokoje jsou například pojmenovány po vybraných umělcích, celý den v prostorách hraje hudba, mezi patry je dokonce pro zaměstnance postavena skluzavka a pracovníci mezi sebou udržují tradici, v jejímž rámci se každý nováček musí zúčastnit společného karaoke. Takové pracovní prostředí podporuje kreativitu a individualitu jednotlivých zaměstnanců a neustále láká špičkové talenty v hudebním i technologickém oboru, což opět přispívá k celkovému úspěchu Spotify. K září 2023 má společnost celkem patnáct mezinárodních poboček, v nichž zaměstnávají necelých deset tisíc zaměstnanců.¹⁰

3 UMĚLCI A TVŮRCI

Spotify vyplácí licenční poplatky na základě počtu streamů interpretů v poměru k celkovému počtu streamovaných skladeb, což je rozdíl od běžného fyzického prodeje nebo prodeje staženého, kdy se umělcům platí pevná cena za prodanou skladbu nebo album. Přibližně 70 % svých celkových příjmů rozděluje držitelům práv (často nahrávacím společnostem), kteří pak platí umělcům na základě individuálních dohod.

Na základě dat z roku 2021 Spotify v tomto období zaplatilo svým umělcům okolo sedmi miliard amerických dolarů. Umělec dostane přibližně 0,007 dolaru (0,16 Kč) za každou skladbu a jedno její spuštění a důsledkem toho Spotify často čelí kritice z důvodu své nízké výplatní sazby pro umělce a jeho celkového dopadu na prodeje alb.

Mezi uživateli na sociálních sítích probíhá častá debata na základě otázky, kolik minut přesně by musel uživatel naslouchat, aby kvůli němu Spotify nevydělalo peníze. Spotify umělcům platí podle počtu poslechnutí dané skladby (za jedno poslechnutí se počítá 30 sekund poslechu). Po bližším zkoumání této otázky vždy vznikne závěr, že žádné konkrétní číslo nelze určit z důvodu velkého množství proměnných. V rámci tohoto tématu vznikají další nápady, jak odměňovací systém Spotify využít. *Zajímavá je například skupina Vulfpeck, která vytvořila album deseti skladeb, v němž každá skladba obsahovala pouze 30 sekund ticha. Požádali své fanoušky, aby album nechali puštěné, zatímco spí, a vydělali tím necelých dvacet tisíc dolarů (skoro půl milionu Kč), než Spotify jejich album ze své knihovny odstranilo. Vydělané peníze následně využili na organizaci koncertů zdarma pro své fanoušky.*³

4 ALGORITMUS

Společnost je úspěšná především díky svým propracovaným algoritmům, za jejichž pomoci mohou být služby, které poskytuje, naprosto jedinečné pro každého uživatele. Generované seznamy skladeb neboli playlisty jsou vytvářeny pro uživatele specificky a s velmi individuálním přístupem. Obsahují hudbu, kterou uživatel již poslouchá a má v oblíbě, společně s novými žánry a skladbami, o kterých se algoritmus domnívá, že by se danému uživateli mohly líbit.

Algoritmus Spotify je navržen tak, aby zjistil, jakou hudbu uživatel poslouchá a doporučil mu podobné skladby a interprety. Je mnohostranný a bere v úvahu různé faktory, jako jsou skladby, které uživatel poslouchá, vytvořené seznamy skladeb, interprety, které sleduje, i skladby, které přeskakuje. Poté tato data analyzuje, aby pochopil hudební vkus a preference konkrétního uživatele.

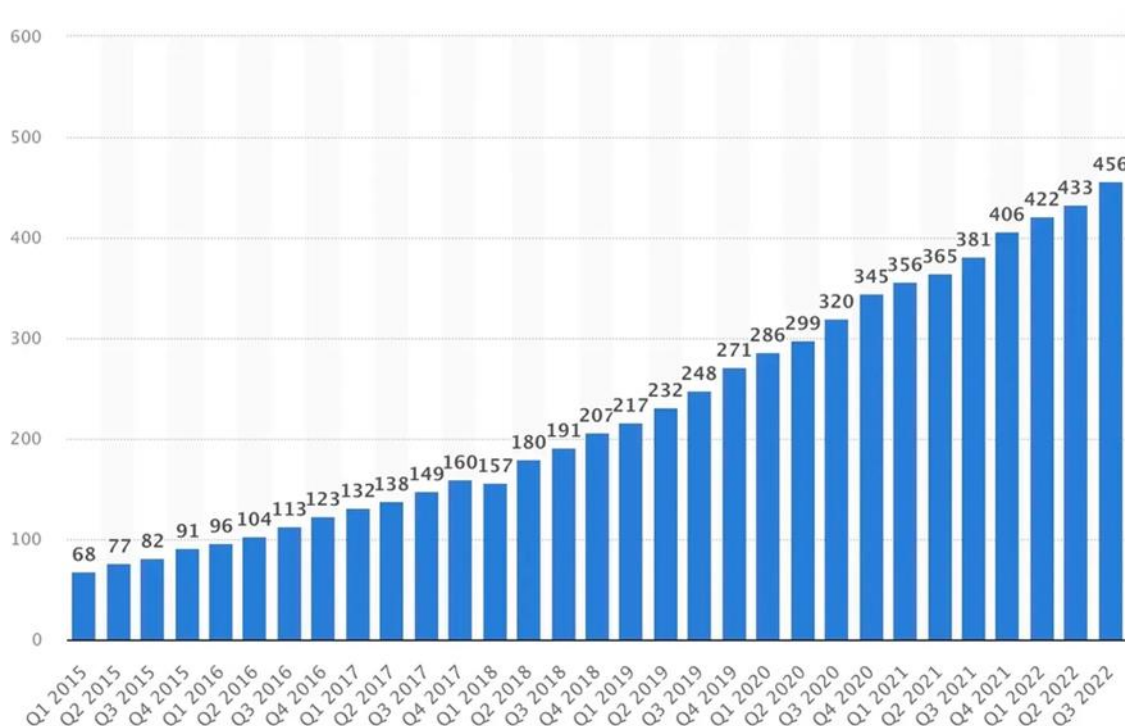
³ *How long do you have to listen to a song on Spotify for the artists to receive royalties?* Online. 2015. Dostupné z: <https://www.quora.com/How-long-do-you-have-to-listen-to-a-song-on-Spotify-for-the-artists-to-receive-royalties> [citováno 11-11-2023]

Na základě této analýzy algoritmus doporučí personalizované seznamy skladeb, jakými jsou například *Daily Mixes*, *Discover Weekly*, *Time Capsules*, *On Repeat*, které obsahují skladby a interprety, o nichž se algoritmus domnívá, že se uživateli budou líbit na základě jeho poslechové historie. Playlisty, které algoritmus vytvoří pro konkrétní uživatele, se obměňují téměř denně, jsou do nich přidávány nové skladby nebo odebírány ty původní. Algoritmus také bere v úvahu kontextové faktory, jako je denní doba, poloha a oblíbené skladby v dané oblasti, aby byla doporučení co nejpřesnější.

Celkově se algoritmus Spotify neustále učí, přizpůsobuje a zaznamenává hudební vkus každého uživatele, což pomáhá vytvořit jedinečný a personalizovaný zážitek při užívání této služby.

5 PŘEDPLATNÉ A CENY

K začátku roku 2023 Spotify hlásí 515 milionů uživatelů. Nejrozsáhlejší věková skupina uživatelů je mezi 25 až 34 lety. Data též ukazují, že je služba o trochu více populární u žen než u mužů. Od minulého roku přibýlo 75 milionů uživatelů a popularita služby Spotify stále roste.⁵

Počet měsíčně aktivních uživatelů

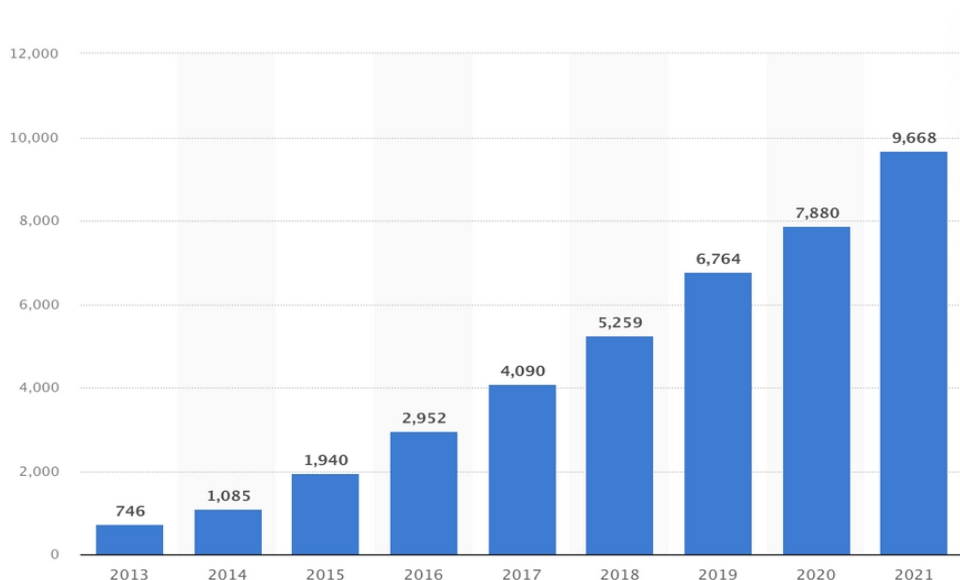
Převzato z: <https://www.searchlogistics.com/wp-content/uploads/2023/02/spotify-monthly-active-users-by-quarter-and-year-933x591-1.png>

Uživatelé Spotify mají možnost používat verzi zdarma (Free) nebo placenou verzi (Premium). Verze Free obsahuje reklamy, které se přehrají každých pár minut, omezený počet přeskokování skladeb a její uživatelé nemají přístup ke všem funkcím a službám, ani k bonusovému obsahu. Z celkového počtu 515 milionů uživatelů používá přes 200 milionů z nich placenou verzi Spotify Premium. Počet uživatelů, kteří investují do zpoplatněné verze, stále roste, od roku 2017 se dokonce zdvojnásobil. Naprostá většina příjmů pochází právě od prémiových odběratelů. Spotify nabízí denní, týdenní a nejčastěji měsíční předplatné. Některé prémiové plány se dají dárkovou kartou zakoupit na tři, šest nebo dvanáct měsíců. Uživatelé převážně vidí smysl v placení si prémiového účtu a společnost každým rokem z těchto odběrů získává několik miliard eur. V roce 2021 se tyto výdělky blížily sumě 10 miliard eur. Další část příjmů společnosti pochází z reklam, které svým neprémiovým uživatelům přehrávají.

Lidé jsou obvykle ochotní utratit okolo 1–2 % svých měsíčních příjmů za poslech hudby. Vyšší procento už může způsobit, že lidé o službu Spotify ztratí zájem.⁴

Spotify nemá žádné skryté poplatky, ale ceny plánů nejsou pevně určené a mohou být ovlivněny hned několika faktory, mezi něž patří například náklady na obsah a správu platformy, náklady na údržbu a provoz IT infrastruktury, personální náklady, nájem, daně nebo ceny externích poskytovatelů služeb. Pokud Spotify plánuje změnit cenu předplatného, své uživatele dopředu informuje.

Cena se v různých státech může lišit, v Česku se dlouhodobě pohybuje okolo necelých šesti eur, což bývá podle aktuálního kurzu v rozmezí 140 až 150 korun. Nejlevněji lze Spotify získat za 1,12 dolaru v Turecku a nejdražší je služba ve Švýcarsku a Lichtenštejnsku s cenou 13,99 dolaru za měsíc. Příjmy obyvatel různých zemí jsou jedním z hlavních faktorů, podle kterých Spotify cenu v dané zemi určuje. S ohledem na populaci cílové země a její příjmy odhadne Spotify tržní hodnotu této země, čímž vytvoří relativní rovnováhu při určování ceny služby. Pokud má například země A milion obyvatel (pro srovnání je všechny považujeme za potenciální zákazníky) a cena jednotlivého plánu Spotify v této zemi bude 10 dolarů, celková tržní hodnota země A bude 10 milionů dolarů. Druhá země, ve které žije celkem 8 milionů obyvatel, ovšem se značně nižšími příjmy než v zemi A, má cenu jednotlivého plánu stanovenou na 3 dolary. Celková tržní hodnota v zemi B bude tedy 24 milionů dolarů. Tudiž navzdory tomu, že je cena v zemi B nižší než v zemi A, tržní hodnota země B je pro Spotify výrazně vyšší.

Příjmy v milionech eur

Převzato z: <https://www.statista.com/statistics/813713/spotify-revenue/>

⁴ Spotify Premium Prices By Country: Cheapest & Compare... July2023. Online. 2023. Dostupné z: <https://howtospotify.com/spotify-premium-price/> [citováno 10-07-2023]

Spotify nabízí různé akce a speciální slevy. Dříve například existovala možnost získat 50% slevu pro členy armády a jejich rodiny. Společnost požadovala vojenské průkazy, členské karty veteránské organizace nebo jinou oficiální dokumentaci jako důkaz vojenské služby nebo statusu veterána.

Mezi nejčastější marketingové strategie patří měsíční nebo tříměsíční zkušební období zdarma, během kterého může uživatel neomezeně vyzkoušet funkce prémiové verze. V tomto období může každý své předplatné kdykoliv zrušit bez jakýchkoliv poplatků, Spotify navíc sedm dní před první platbou rozesílá upozornění o blížící se transakci. Akce podobného rázu pravidelně přináší službě nové dlouhodobé uživatele.

5.1 Plány předplatného

Spotify na svých oficiálních webových stránkách aktuálně nabízí pět různých prémiových plánů, ne všechny jsou dostupné celosvětově.

1. Premium Individual

- 5,99 eur
- nejčastější typ předplatného
- stahování a poslech offline
- hudba bez přerušování reklamními sděleními
- vyšší kvalita zvuku
- skladby v jakémkoliv pořadí bez omezení
- skupinový poslech s ostatními členy Premia

2. Premium Duo

- 7,99 eur
- dva oddělené účty
- výhradně pro osoby žijící na stejné adrese

3. Premium Family

- 9,99 eur
- až šest účtů
- navržen pro domácnosti, ve které uživatelé chtějí své vlastní účty
- možnost vytvořit účet pro děti a zajistit tak, že uslyší obsah vhodný pro svůj věk

4. Premium Student

- 2,99 eur
- pro vysokoškolské studenty
- pouze ve vybraných zemích

5. Premium Mini

- nejlevnější verze Spotify Premium
- dostupné už za 0,077 eur (necelé dvě Kč)
- funguje pouze na mobilních telefonech a malých tabletech
- možnost stáhnout maximálně 30 skladeb
- v zemích, jako jsou např. Indie, Bangladéš, Egypt, Kolumbie...

Společnost používá mnoho různých metod pro ověření nároku uživatelů na dané předplatné. U rodinného plánu se ptají například na doklad o adrese, jako je účet za energie atd., nebo požadují, aby si všichni členové plánu ověřili svůj účet pomocí textové zprávy či e-mailu.

Také ověřuje IP adresy a kontroluje, zda se uživatelé pravidelně přihlašují z uvedené polohy, čímž zjišťuje, zda spolu lidé opravdu žijí. Aby studenti splnili nárok na studentský plán, musí být zapsáni na vysokou školu a musí poskytnout doklad o zápisu.

Proces ověřování plánů předplatného má mnoho prostoru pro zlepšení, často totiž dochází k podvedení systému. Společnost však bere porušení svých podmínek služby vážně a v takových případech ukončí nebo pozastaví účty, u kterých bylo porušení zjištěno.

5.2 Srovnání placené a neplacené verze Spotify

5.2.1 Neplacená verze

Uživatelé mají přístup k desítkám milionů skladeb, nezaplatněné části audioknih a podcastů. Jsou jim přehrávány časté reklamy, obvykle dvě až tři verze, neustále dokola se opakující. Během dne se intervaly mění, Spotify ve svých reklamách uživateli slibuje alespoň 30 minut nerušeného poslechu mezi reklamními sděleními, na základě vlastní zkušenosti to ale může být i výrazně méně. Není možnost stahovat hudbu pro offline poslech. Uživatelé mají též omezenou možnost přeskakování skladeb. Sklady se přehrávají z playlistů náhodně, dříve dokonce nebylo možné vybrat konkrétní skladbu, kterou si chtěl uživatel poslechnout. Nyní tato možnost existuje, ovšem stále není možné vytvářet fronty (uživatelem seřazené písně, které se po sobě přehrávají), což je často využívanou funkcí prémiových uživatelů.

Pokud uživatel vycestuje ze země, ve které si účet založil, může Spotify používat pouze po dobu 14 dnů. Po uplynutí dvou týdnů Spotify účet deaktivuje do doby, než se uživatel vrátí zpět. Existují však neoficiální cesty, jak toto omezení obejít.

5.2.2 Placená verze

Vyšší kvalita zvuku, poslech naprosto bez reklam a upoutávek, možnost poslechu offline, na své zařízení můžete stáhnout až deset tisíc titulů. Přeskakování skladeb ani vytváření front není nijak omezeno. Spotify umožňuje přístup k exkluzivnímu obsahu, jako jsou například nahrávky z živých akcí nebo bonusových scén z natáčení obsahu.

Pokud uživatel Spotify využívá často a pravidelně, investice do prémiového plánu se mu vyplatí. Uživatelům neplacené verze je dle mého názoru poslech přehnaně omezován až znepríjemňován za účelem přechodu na placenou verzi. Neplacená verze nepůsobí, že by měla být skutečně používána, ale spíše jako propracovaný reklamní nástroj pro propagaci prémiové verze a dovedení uživatelů k jejímu zakoupení.

6 PLAYLISTY

Jednou z nejlepších funkcí Spotify je možnost vytvářet si své vlastní playlisty, a to naprosto bez omezení. Díky tomu jsou uživatelé často při tvorbě velmi kreativní. Playlisty totiž mohou být věnované skladbám konkrétních umělců, náladám, oblíbeným filmům nebo knihám, ročním obdobím, a dokonce i různým životním fázím a situacím.

Služba Spotify momentálně nabízí okolo čtyř miliard playlistů, ať už generovaných samotným algoritmem Spotify, nebo vytvořených uživateli této platformy. Uživatel má možnost rozhodnout, zda svůj playlist nechá veřejný či soukromý, popřípadě ho může sdílet jen s vybranými lidmi prostřednictvím odkazu. Jen za rok 2020, kdy popularita Spotify výrazně vzrostla vlivem covidové pandemie, byla vytvořena miliarda nových playlistů.

7 PODCASTY

Služba Spotify je určitě nejčastěji používána jako služba pro streamování hudby, ale také disponuje obrovským množstvím volně přístupných i placených podcastů. Mezi tvůrci je Spotify oblíbenou platformou pro vydávání podcastových epizod díky možnosti oslovit velké množství posluchačů. Mnoho tvůrců dokonce učinilo rozhodnutí vydávat exkluzivně na Spotify a přestat používat všechny ostatní aplikace, jakými jsou například Audible, Google Podcasts, Apple Podcasts, Pocket Casts a další.

Podle průzkumů zveřejněných společností Spotify je tato platforma domovem pro více než pět milionů různých podcastových titulů. Během roku 2022 dosáhlo Spotify počtu 32 milionů posluchačů podcastů měsíčně. Což je o zhruba o 10 % více než dosáhla konkurenční platforma Apple Podcasts. Nejposlouchanějším podcastem po celém světě v roce 2022 byl podcast *The Joe Rogan Experience*, který je streamován pouze na Spotify.⁶

8 APLIKACE SPOTIFY

8.1 Srovnání mobilní a počítačové verze

Mobilní verze: (přístupná na chytrých telefonech i tabletech)

- možnost poslechu offline pro prémiové uživatele
- zjednodušené uživatelské rozhraní, ovládání je stručnější než na počítači a vše je možno ovládat dotykem
- integrace: mobilní verze jsou obecně schopné začlenit běžné funkce zařízení, například hlasovou asistenci, oznámení a specifická nastavení vašeho zařízení (v případě Spotify jazyk nebo dark mode)
- ovládání hlasem: na některých zařízeních lze hlasovými pokyny vyhledávat skladby, playlisty atd. (viz Car Thing v podsekcí 8.2)

Počítačová verze:

- přístup ke kompletnímu obsahu, například pomocí funkce „Objevit“, která uživateli navrhuje skladby či playlisty k poslechu
- multitasking: Spotify může běžet v pozadí, zatímco uživatel pracuje na něčem dalším, při používání mobilní verze aplikace často přestává pracovat nebo se hudba zasekává
- rozšířená nastavení: kvalita zvuku, možnosti přehrávání nebo zvukové přechody
- klávesnicové zkratky pro přehrávání, navigaci v playlistech nebo hlasitost
- propojení s lokálními složkami: přes Spotify můžete přehrávat i importovaný obsah získaný mimo aplikaci, v mobilní verzi tato funkce často selže
- využití větší obrazovky: Spotify zobrazuje větší množství informací a možností než v telefonech (například texty písní nebo aktivitu přátel)
- sdílené playlisty: v počítačovém rozhraní je tato funkce přehlednější

Pro shrnutí, většina funkcí je vytvořena pro obě verze, ovšem v počítači obvykle fungují spolehlivěji. Osobně preferuji mobilní verzi, ve které je tvoření playlistů i jejich úprava rychlejší, přestože počítačová verze nabízí více možností. Verze jsou uzpůsobeny pro dva různé způsoby poslechu a požadavky uživatelů v obou případech dostatečně splňují.

8.2 Konkrétní funkce v mobilní aplikaci

Kvalita zvuku

V rámci šetření mobilních dat nabízí aplikace možnost snížit kvalitu zvuku na 24 kbit/s. (Běžná kvalita je 160 a 320 kbit/s.)

Prolínání

Umožňuje prolínat jednotlivé skladby mezi sebou, eliminuje mezery a ticho mezi jednotlivými tituly, lze nastavit až na 12 sekund.

Normalizovat hlasitost

Tímto můžeme nastavit stejnou hlasitost pro všechny skladby, které uslyšíme. Tuto funkci se doporučuje vypnout, pokud máme pocit, že zvuk zní zvláštně (obzvláště ve sluchátkách).

Úroveň hlasitosti

Dělí se na hlasitou, normální a nízkou podle toho, kde se při poslechu nacházíme. Hlasitá úroveň může mít vliv na kvalitu zvuku.

Monofonní zvuk

Tato funkce nastaví levý i pravý reproduktor na přehrávání stejného zvuku, což většinou u skladeb běžné není.

Autoplay

Po skončení vlastního playlistu nebo fronty vám Spotify pustí skladby a žánry podobné tomu, co jste zrovna doposlouchali.

Navigace a Car Thing

K aplikaci lze připojit i navigaci do auta, zároveň Spotify poskytuje funkci Car Thing, díky které můžeme celou aplikaci ovládat jen hlasovými povely a neohrožujeme tím bezpečnost při řízení.

9 KRITIKA SPOTIFY

Stejně jako každá jiná význačná platforma čelí i Spotify kritice z různých stran. Streamovací průmysl se potýká s otázkami ohledně správného oceňování umělců a Spotify se často jakožto vedoucí platforma tohoto odvětví ocitá uprostřed debat ohledně nejen těchto témat:

Nízké platby pro umělce: Jedna z nejběžnějších kritik se týká nízkých honorářů, které Spotify vyplácí svým umělcům. Mnoho umělců tvrdí, že za svou kreativní tvorbu streamovanou na této platformě jsou kompenzováni nedostatečně.

+ Vliv bezplatného tarifu: Verze zdarma, podporována výhradně reklamními sděleními, je kritizována za svůj vliv na honoráře umělců a vnímání devalvace hudby.

Rozdělení příjmů: Model, podle kterého se příjmy rozdělují, byl kritizován za to, že příliš upřednostňuje ověřené umělce a velká hudební vydavatelství, což nezávislým a začínajícím umělcům překáží při získávání přiměřeného příjmu. Přitom zakladatelé Spotify v již zmíněném otevřeném dopisu (viz kapitola Vznik a vývoj) rozebírali velmi podobnou problematiku, za kterou dokonce kritizovali vládu.

Problémy s licencováním obsahu: Spotify vedlo spory s různými umělci a hudebními vydavatelstvími ohledně licenčních smluv, což následně zapříčinilo úplné stažení hudby nebo problémy s dostupností obsahu. Obsah často mizí a znovu se objevuje, tvůrci se snaží své skladby přejmenovávat a maskovat, aby zůstaly přístupné.

Algoritmické playlisty: Ačkoli jsou personalizované playlisty Spotify populární, jsou předmětem kritiky kvůli potenciálnímu omezování hudební rozmanitosti a nevyrovnané podpoře kultury hitových písní.

Expanze na globální trh: Rozšiřování Spotify na nové trhy představuje výzvy související s regionálním licencováním, platebními systémy a kulturními odlišnostmi.

Dále se také diskutuje o výrazné dominanci Spotify na trhu či o problematice ochrany soukromí uživatelů.

Navzdory svým kontroverzím změnilo Spotify způsob, jakým posloucháme hudbu, díky čemuž je přístupnější než kdy předtím.

10 DALŠÍ APLIKACE

Spotify je momentálně nejpoužívanější streamovací platformou na světě nabízející vše, co mají konkurenční služby a mnohé další. Existuje ovšem nespočet služeb, které se Spotify podobají.

10.1 Apple Music

Tato streamovací služba vznikla v roce 2005 a nyní je Apple Music v celosvětovém měřítku na druhém místě, velmi těsně za Spotify.⁷ Přestože Apple většinou v těchto věcech nemá konkurenci, uživatelské rozhraní Spotify je jednoznačně lepší. Design Spotify je mnohem čistější a lépe organizovaný než Apple Music. Obě společnosti poskytují své služby za velmi podobné ceny, Apple Music ovšem svým uživatelům nenabízí žádnou verzi zdarma. V praktické části této práce blíže rozebírám Spotify Wrapped, služba Apple Music má svou vlastní verzi této funkce.

10.2 YouTube Music

Nejvýraznějším důvodem, proč si uživatelé raději vyberou Spotify než YouTube, je jistě rozdíl v organizaci a přehlednosti poslechové historie. V případě YouTube není totiž poslechová historie nijak oddělena od běžné historie přehrávání videí, což působí zmateně a nepřehledně. YouTube si drží pozici druhé největší sociální platformy na světě, ale spíše pro svá videa a na rozdíl od Spotify se na samotné audio tolik nezaměřuje.

10.3 SoundCloud

Služba SoundCloud se zaměřuje spíše na nezávislou hudbu. S menším dosahem i méně rozsáhlou knihovnou se Spotify sice podobá, ale nijak význačně mu nekonkuruje. Skladby, které jsou například z licenčních důvodů nedostupné na Spotify (viz kapitola Kritika Spotify, Problémy s licencováním obsahu) se zpravidla dají nalézt a přehrát právě na platformě SoundCloud.

10.4 Podcastové platformy

Apple Podcasts je podobně jako Spotify oblíbená platforma pro tvůrce i posluchače podcastů. Nabízí větší množství podcastových titulů a má propracovanější možnosti vyhledávání. Navíc umožňuje propojení a synchronizaci s ostatními Apple zařízeními a funkcemi.

Pocket Casts je dle uživatelů daleko propracovanější a kvalitnější služba pro poslech i sdílení podcastů, jedním z faktorů, proč tomu tak je, může být skutečnost, že služba Pocket Casts se soustředí výhradně na podcasty, zatímco Spotify pokrývá více různých druhů obsahu.

11 SPOTIFY V DOBĚ COVIDU

Přestože by mnohé tato spojitost nemusela napadnout, období covidu výrazně ovlivnilo poslechové návyky ve společnosti, kterým se Spotify muselo co nejlépe přizpůsobit a které pravděpodobně přetrvávají doteď.

Mám-li zmínit pár z mnoha transformací, napadá mě například výrazná změna v tom, na jakých zařízeních lidé svou hudbu přehrávají. Stále méně uživatelů denně cestuje do práce, jelikož během covidu a nyní jeho vlivem lidé začali více pracovat ze svých domovů. Tím pádem menší procento uživatelů využívá možnosti streamování z aut či svých mobilních zařízení. Naopak značně vzrostlo streamování prostřednictvím chytrých televizí, domácích reproduktorů a stolních počítačů, nebo dokonce herních konzolí.

Vzniká velké množství podcastů o seberozvoji, což je (a už v covidové době bylo) oblíbené téma mnoha posluchačů. Také Spotify hlásí nárůst playlistů s tematikou vaření, pečení, tvoření nebo obecně domácích prací. Během období karantény bylo Spotify častým zprostředkovatelem informací a novinek ohledně covidové situace. V důsledku velkého zájmu uživatelů Spotify vytvořilo celou sekci podcastů na téma koronaviru.

Rodiče, kteří měli doma malé děti, se během covidu museli věnovat své vlastní práci, a tudíž bylo nutné najít způsoby, jak děti zabavit a nejlépe též vzdělávat. Spotify hlásí výrazný nárůst ve streamování rodinného obsahu a obsahu pro děti. Velmi žádanou byla například hudba, která by dětem pomáhala s uklidněním či usínáním. Hned ze začátku karantény si Spotify všimlo nárůstu poslechu dětské i klasické hudby. Spotify totiž během karantény i následně po jejím skončení zaznamenalo, že si uživatelé vybírají a do svých playlistů zahrnují klidnější a harmoničtější písně. Oblíbené skladby byly více akustické, s jemnější energií než obvykle. Populární se též stala instrumentální hudba a tento fenomén do jisté míry pozorujeme i v současnosti.

Živá turné byla až donedávna odkládána nebo rušena, a tak mnoho umělců pořádalo virtuální koncerty a posluchači následně mířili na platformu Spotify, čímž umělcům rostla popularita podobně, jako by jim vzrostla po živém představení. V Itálii a ve Španělsku lidé začali pravidelně zpívat na svých balkonech nebo z oken svých domovů, především aby vyjádřili poctu poskytovatelům zdravotní péče a záchranářům.

12 SPOTIFY WRAPPED

Ať už aplikaci používáte, či ne, funkci Spotify Wrapped s velkou pravděpodobností znát budete. Tato zajímavá funkce byla spuštěna v roce 2013 a uživatelům poskytla shrnutí jejich poslechových návyků během celého předešlého roku. Zpočátku ukazovala nejznámější a nejposlouchanější skladby daného roku, společně se stem nejposlouchanějších skladeb konkrétních uživatelů. Nyní obsahuje velké množství personalizovaných dat a přehledů pro každého uživatele. Pozornost je této funkci věnována hlavně okolo vánočních svátků, jelikož v tuto dobu Spotify zveřejňuje data nasbíraná za uplynulý rok. Již dříve byly na jiných platformách snahy o podobný koncept, ovšem nemohly Spotify konkurovat co se rozsáhlosti či úrovni personalizace týče. Spotify Wrapped se stalo populárním a nyní je pro uživatele každoročně očekávanou tradicí. Konkrétní datum není pevně stanoveno, běžně Wrapped vychází okolo začátku prosince. Letos bylo vydáno již 29. listopadu. Pro každého uživatele poutavě zprostředkuje informace a statistiky o poslechu z období ledna až listopadu uplynulého roku. Někteří uživatelé vyžadují, aby do jejich přehledu byl zahrnut i prosinec, Spotify si ale pravděpodobně nechává čas a prostor na zpracování velkého objemu dat a na přípravu aktuálního shrnutí.

Spotify Wrapped obohacuje celkový zážitek z užívání služby Spotify. Pro uživatele je Wrapped zábavnou cestou, jak odhalit své hudební návyky, objevit nové umělce a sdílet svůj poslech s ostatními. Uživatelé poté mezi sebou na sociálních sítích sdílejí své přehledy a statistiky, což značně zvyšuje popularitu služby Spotify. Pro Spotify je Wrapped silným marketingovým prostředkem, který podporuje interakci uživatelů i časté a pravidelné používání této služby. Těž láká nové potenciální uživatele. Například jen během prosince roku 2020, na jehož začátku Spotify Wrapped tehdy vyšlo, zaznamenala služba více než dvacetiprocentní vzrůst ve stahovanosti aplikace.

Shrnutí je vždy po výtvarné stránce důkladně propracováno. Design a animace jsou vytvářeny kreativními týmy Spotify. Konkrétní návrháři a umělci se mezi sebou střídají, všichni ale spadají do kreativního oddělení společnosti Spotify.

Uživatelé se na Wrapped velmi těší, a někteří dokonce odhadují, jak by jejich letošní shrnutí mohlo vypadat. Přestože element překvapení je jedním z žádaných faktorů při prozkoumávání vlastního Spotify Wrapped a málokdo si může opravdu spolehlivě pamatovat, jaké hudbě věnoval pozornost během celého roku, rozhodla jsem se letos alespoň trochu výsledek svého Spotify Wrapped odhadnout. Při té příležitosti mohu letošní Wrapped i blíže rozebrat a ukázat.

Na začátku je důležité zmínit, co všechno tato funkce obvykle obsahuje. Každým rokem Spotify pro své uživatele vytvoří statistiku o jejich celkových minutách strávených poslechem. Obvykle tyto minuty převede do celých dní, aby si uživatelé mohli svůj časový údaj lépe představit. Nejčastěji poslouchaní umělci a skladby jsou též neměnnou položkou každého Wrapped. K dohledání je i informace o nejoblíbenějších umělcích a skladbách všech uživatelů Spotify

dohromady. V roce 2022 byla nejposlouchanější skladbou píseň *As It Was* od zpěváka Harryho Stylese, v roce 2023 tuto pozici získala píseň *Flowers* od Miley Cyrus.

Dále shrnutí obsahuje například přehled žánrů a počet skladeb přehraných za celý rok nebo seznam pěti nejoblíbenějších skladeb a umělců. Wrapped vám také ukáže, jakého umělce jste poslouchali úplně nejčastěji, kolik minut jste s ním strávili, a prozradí vám, v jakém procentu posluchačů daného umělce jste. Letos Spotify ve spolupráci se svými umělci připravilo krátké videopozdravy pro nejvěrnější fanoušky. Minulý rok byl součástí prezentace přehled denních dob, ve kterých uživatel poslouchal různé žánry, a to mi přišlo vskutku zajímavé. Letos uživatelé dostali přehled měsíců, ve kterých jim výrazně dominoval konkrétní umělec. Ke konci shrnutí vám Wrapped nabídne vytvořený playlist, ve kterém jsou všechny vaše nejoblíbenější tituly daného roku.

Vzhledem ke svému intenzivnímu užívání služby Spotify, ať už prostřednictvím mobilní aplikace nebo webového prohlížeče, předpokládám, že celková doba mého poslechu za rok 2023 bude vysoká. V porovnání s předešlými lety pravděpodobně nejvyšší, ovšem přesné číslo se neopovážím odhadnout. Oblíbené umělce ani skladby často neobměňuji, tudíž v mém letošním Wrapped bude s jistotou figurovat zpěvačka Lana del Rey nebo britská hudební skupina alt-J. Spotify Wrapped také sleduje, jaké žánry uživatel během celého roku objevoval. Myslím, že se jako posluchač stále pohybuji v podobném druhu hudby, a tudíž jsem mnoho žánrů letos neprozkoumala. Napadá mě seznam skladeb, z kterých by mohla být vybrána ta nejposlouchanější za celý rok 2023, konkrétně si nemohu být jistá. Zároveň jsem svůj Spotify účet na začátku letošního jara poskytla své kamarádce a bude zajímavé zjistit, do jaké míry se její poslechové návyky a rozdíl mezi těmi mými projeví ve výsledném shrnutí. Jistě můj odhad nemůže být přesný, avšak neočekávám žádné velké překvapení, které jiní uživatelé mohou při procházení svých prezentací zažít. Dále již uvádím informace založené na informacích ze Spotify Wrapped, které pro mě bylo letos vytvořeno.

V letošním roce jsem strávila 76 339 minut poslechem hudby na Spotify. To je pro přiblížení 53 dní v kuse a žádný předešlý rok jsem takto vysokého čísla nedosáhla. V rámci jednoho dne jsem 6. června 2023 poslouchala hudbu 911 minut, což je dle Spotify můj nejdelší poslech a dá se převést na více než 15 hodin čistého času. Tímto jsem se zařadila mezi první dvě procenta všech posluchačů světa. Dále jsem za tento rok prozkoumala 45 žánrů, do kterých náleží 1 220 umělců, a úplně nejposlouchanějším z nich byla hudební skupina TV Girl, u které dle Spotify patřím mezi první desetinu procenta fanoušků. Tato informace mě překvapila zdaleka nejvíce. Mezi mé další oblíbené umělce patřili letos The Smiths nebo již zmíněná Lana del Rey. Mou nejposlouchanější skladbou byla píseň *Metamorphosis*, kterou jsem si podle Spotify Wrapped od ledna 2023 pustila celkem 305krát. Od ledna do listopadu, kdy bylo shrnutí zveřejněno, uběhlo okolo 330 dní, což naznačuje, že jsem zmíněnou skladbu slyšela skoro každý den. Letošní Spotify Wrapped bylo poněkud stručné, za to ale plné kreativních nápadů a v porovnání se shrnutími z minulých let, bylo dle mého názoru jedním z nejzajímavějších.

13 ZÁVĚR

Tato práce výrazně obohatila mé znalosti, ať už o tématu, které jsem si zvolila, nebo o formálních náležitostech ročníkové práce. Zároveň mi poskytla příležitost naučit se efektivně pracovat s umělou inteligencí při zpracovávání informací a organizování myšlenek či nápadů. Samotné psaní bylo hlavně zpočátku náročné, avšak zajímavé a přínosné. Svou práci považuji za důkladný přehled a shrnutí služby Spotify, přičemž doufám, že má práce poslouží k lepšímu pochopení této rozsáhlé platformy.

ZDROJE:

1. Daniel EK Profile: *'Spotify will be worth tens of billions'*. The Telegraph. 17 February 2010. Online. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/mediatechnologyandtelecoms/media/7259509/Daniel-Ek-profile-Spotify-will-be-worth-tens-of-billions.html> [citováno 15-10-2023]
2. NEATE, Rupert. *About Spotify*. Online. 2023. Dostupné z: <https://newsroom.spotify.com/company-info/> [citováno 24-05-2023]
3. *How long do you have to listen to a song on Spotify for the artists to receive royalties?* Online. 2015. Dostupné z: <https://www.quora.com/How-long-do-you-have-to-listen-to-a-song-on-Spotify-for-the-artists-to-receive-royalties> [citováno 11-11-2023]
4. Spotify Premium Prices By Country: Cheapest & Compare... July2023. Online. 2023. Dostupné z: <https://howtospotify.com/spotify-premium-price/> [citováno 10-07-2023]
5. Spotify. Online. Březen 2023. Dostupné z: <https://open.spotify.com/> [citováno 21-04-2023]
6. Spotify. Online. Březen 2023. Dostupné z: <https://open.spotify.com/> [citováno 08-04-2023]
7. Apple Music. Online. 2023. Dostupné z: <https://music.apple.com/us/browse> [citováno 04-05-2023]
8. Spotify. Online. Prosinec 2023. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Spotify> [citováno 01-12-2023]
9. Spotify. Online. Prosinec 2023. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Spotify> [citováno 01-12-2023]
10. Step Inside Spotify's Colorful and Creative Stockholm HQ. Online. Listopad 2018. Dostupné z: <https://www.newsroom.spotify.com/2018-11-28/step-inside-spotifys-colorful-and-creative-stockholm-hq/> [citováno 04-11-2023]